

KIADÓHIVATAL:
Szikés Antalkönyvnyom-
dája, hova az előfizetési
pénzek, hirdetések és
minden a kiadóhivatal
érdeklő közlemények
küldendők.

Nyitási díj: egy
sor közlési díja 10 kr.
Hirdetések jutányos
áron vetetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egész évre 5 ft. —
Félévre . . . 2 ft 50 kr
Negyedévre 1 ft 25 kr

SZERKESZTŐSÉG:

Kényes utca, 175. szám
hova a lap szellemi ré-
szét illető közlemények
küldendők.

Kéziratok nem
adatok vissza

Ismétlő iskoláink.

Ma tartanak meg városi ismétlő iskoláinkban a *közvizsgálatok*. Ez alkalom önkényt kínálkozik arra, hogy ezen kulturális intézményünk felett rövid szemléltartsunk.

Midőn 1868-ik évben, tehát immár két évtizedet meghaladó idő előtt, a közoktatásügyi, nevezetesen népiskolai törvény létre jött, voltak kik azt jóslták, hogy megboldogult Eötvös e törvényben oly magasra tűzte ki az előrendő célt, hogy *tizenöt év* is fog kelleni, míg azt elérni lehet. Igazuk volt, ma a tapasztalás bizonyít állításuk mellett. A mindennapi iskolázás a 6—12 évig terjedő gyermekekre nézve semmi akadályokba nem ütközött. Az már tényleg legtöbb helyen életben volt, legfeljebb nagyobb rendre kellett a szülőket szoktatni a *felvezetésben*, és szigorúbban kellett ellenőrizni a *mulasztásokat*.

Azonban az ismétlő iskolák életbe léptetése felette sok *akadályba* ütközött, s eleinte csak nagy nehezen indult meg. A legtöbb szülő sehogyan sem tudott abba belenyugodni, hogy 12—15 éves gyermeke *iskolába* járjon. Járt az már *hat évig*, tanult az már annyit, a mennyi neki *elég*; ő ugyan iskolába nem küldi; ő gyermekének *hasznát* akarja venni; a gyermek eltartása *gondot* okoz, segítsen a gyermek is szerezni; aztán mit is tanulnak ott, csak *hasztalanul* töltik az *időt*: ilyen s ezekhez hasonló ellenvetések özőnével álltak elő a szülők s ürügyet kerestek gyermekeik részére, hogy azok az ismétlő iskolát *kikerüljék*. Mikor az összeírás volt, igen gyakran gyermekeiket elta-

gadták. Hogy mint itthon nem levő a lajstromba ne kerüljön, egy pár hétre elvitték a *szomszéd községek* valamelyikébe valami ismerősükhöz, legyen ott addig, míg a beiratkozások folynak, később majd elfeledik, s nem fogják keresni őket. A törvény egy-pár esetben ad engedélyt az elmaradásra, a szülők erre alapítva kerestek újabb és újabb *elmaradási okokat*. Ha a szülőnek volt fia is, leánya is az ismétlőbe köteles, akkor a *leányt* felvezették, de a *fiút* eltagadták, s ha kérdőre vonattak, azt hitték igazolva vannak, mert hiszen tőlük ismétlőbe *járt* a gyermek, a törvénynek elég van téve. Egy szülőnek — előfordult ez az eset — volt két fia, ikrek. A lajstromba beíratta egy fiát s iskolába járatta a két fiút *felváltva* egyik alkalommal a *Palkót*, másik alkalommal a *Jankót*. Ezen törvény ellenes eljárás miatt kérdőre vonatván az apa, sehogyan sem akarta megérteni, hogy mind a kettő *köteles* iskolába járni.

Különösen sok baj volt a *tanyázással*. Igen sokan álltak elő és mondták, szívesen járhatnám fiamat az ismétlőbe, de hát nincs itthon, tanyán van, ott nem nélkülözhetem, mert ha őt itt tartom a városban, akkor magamnak kell a tanyán laknom stb. Igaz, hogy sok esetben — megkellett győződnie róla, hogy igaza van a szülőnek. Volt eset rá, hogy özvegy asszonynak legidősebb fia volt ismétlő köteles, de mert a tanyán a gazdálkodás után nem volt a ki nézzen, fel kellett azt az iskolázás kötelezettsége alól szabadítani.

Egészen véve a tanyán való tartózkodás akadályával is számolt városunk, midőn a mult ősön felállította a *tanyai ismétlő iskolákat*.

Most már köteles ismétlőbe járni a kinn lévő gyermek ott s nincs többé ürügye a kimaradásra.

Tagadhatatlan tény az, hogy ezen kulturális intézményünk különösen a városnak legutóbbi intézménye folytán hatásában megerősödött. Tényleg ma a legtöbb ismétlő-köteles iskolába feljár. Örvendetes az a körülmény is, hogy úgy a városi, mint a tanyai iskolákban mindenütt a tanítási nyelv a *magyar* s hogy ennek használatában immár alig merülnek fel egyes külön álló esetek akadályul. Az ismétlő iskolákkal kapcsolatos *magyar népkönyvtárak* is végzik kulturális missziójukat. Az olvasási kedv napról napra *terjed* s nem csak a tanulók szeretnek hasznos dolgokat olvasni, de felébredt az olvasási kedv a *szülőknél* is.

Miután — mint már említők — az ismétlő iskolák közvizsgálati (Molnár, Pásztory, Rohoska és Dankó-féle iskolákban) éppen ma d. u. 2 óraker vannak, a tanulási kedv ébresztése érdekében is kívánatos volna, hogy azokat a közönség szorgalmasabban látogatná. Különösen magok a szülők tennének jó szolgálatot, ha meghallgatnák gyermekeiket s meggyőződnek arról, hogy azok idejüket ott *hasznosan* töltik.

Legyenek a t. közönség, de különösen a szülők erre általunk ezennel a legmelegebben felhiva.

* * *

TÁBUZA.

EGY SZINÉSZ VÉGNAPJAI.

— (Angolból Bor Dután: id. Lányi Gusztáv.) —
(Folytatás)

— Elment? — kérdé kíváncsian a szenvedő.
— Igen, igen — mondám — „nem fog már bántani.”
— Valamit akarok mondani neked, Sem! — szolt tompa hangon a beteg.

Ez az asszony mindig sérteget engemet. Van valamit ijesztő még nyájas tekintetében is nézése majdnem örülté tesz. Mult éjjel kora estétől reggelig folyvást reám szegte merev tekintetét bármerre fordultam, mindig szemeim előtt volt, valahányszor felébredtem, ott láttam őt állani ágyam végén! Ezt így elmondva intett, hogy közelebb lépjek. Megtettem. Most hozzám simulva egész csendesen mondá: Jani e nőben rossz léleknek kell lenni — egy ördögnek! Hah! jól ismerem őt. Ha valóban nő lenne már régóta nem élné. Ördöge van. Hozzá fogható pokolbeli lény e földön nem él!

E beszédre elszörnyűködtem. Mily hosszan tartó zilált életnek kellett itt lenni — gondolám magamban — hogy ennyire ment a dolog. Ily kifakadásra csak nagy szenvedések nélkülözések szolgáltathatnak okot. Vigasztalást reményt nem adhattam a boldogtalan embernek, kit ezernyi kín szegzett ágyához.

Körülbelül két óraig ültem a beteg ágya mellett. Ez egész idő alatt csaknem szüntelenül ide-oda hánykolódott egyik oldalról a másikra fordulva s koronkint fájdalmasan nyögve. Arczáról le lehetett olvasni, hogy mondhatatlanul szenved. Végre önkívületi állapot következett be. Azt hívéim ezután új roham fog beállni. Csalódtam. A beteg egy ideig félrebeszélte ugyan, de nem sokára lecsendesedett. Elaludt. Most mivel tudtam, hogy a betegség egyhamar rosszabbra még nem fordulhat, ott hagytam a szerencsétlen nejemnek hogy következő este ismét eljövök, s az egész éjt a betegnél töltendem.

Megtartottam szavamat. Másnap este ott voltam megint a betegnél. Az utolsó huszonnégy óra alatt a beteg iszonyu rombolást vitt végbe. A mélyen beesett s üvegesedni kezdő szemek rémes látványt nyújtottak. A kékülők ajkak több helyen felrepedeztek a benső hőségtől.

A karokon, kezeken mellen es nyakon a bőr erősen tüzelt ráncos és száraz volt. Arca vonásait annyira eltorzította a betegség, hogy alig lehetett ráismerni az emberre. Eszmélet nélkül feküdt. Minden arra mutatott hogy a láz legmagasb fokát érte el.

Ugyanazon a helyen ültem le, melyen a mult este voltam. Óráig hallgattam össze nem függő, gyakran teljesen érthetetlen beszédét. Hangja egészen el volt változva, megtörve, melle hörgött. Orvosától, ki gyógykezelt meg tudtam, hogy nincs remény a felábadáshoz kifejezhetlen levertség és szomorúság fogott el, valahányszor reá tekintetem. Daczára annak hogy maga volt oka szerencsétlenségének, pusztulásának, mégis sajnáltam.

Éjtél felé kissé változni látszott a beteg állapota. A mel-lhőrgés csaknem egészen megszűnt. Csendesebb lett megint, de a félrebeszélés folyvást tartott. Most valamivel érthetőbb lesz szava. Majdnem egy óraig a színházról beszélt. Sok mindenfélét mondott el — természetesen, most is minden összefüggés nélkül félig lezárt szemekkel. Egyes szavaiból, olykor tagmozdulataiból azt vettem ki, hogy minden áron játszani akar s szerepét próbálgatja elmondani fásrimekben. Egyszer aztán felemelkedett ágyából s néhány percig ide oda hevesen mozgatta karjait éppen úgy tett mint az, ki valaki ellen védekezik. Hihetetlen zavart képzeletében embereket látott kik őt a színpadról erőnek erjével le akarják szorítani. Majd felhagyott e küzdelemmel s jobb karjával oly mozdulatot tett miut a aki pohár után nyul, hogy valakit felköszöntsön. Arca ekkor látszólag derültebb lett de csakhamar megint elkomorodott jobb karját, hevesen kezdte mozgatni olyformán mint midőn az ember valami tolakodó vetélytársat el akarja magától taszítani. Néhány percig tartott

ez azután hirtelen vissza hanyatlott. Egy ideig, mert egészen mozdulatlanul feküdt, azt hívéim hogy bevégezte. Még nem rövid időn szembetűnőleg nagy erőfeszítéssel újból felegyenesedett, s karjait egyszer jobbra — másszor balra nagy tüzzel mozgatta, mi közben arra erősen kigyult. Védekezés volt ez de nem emberek, hanem, mint szakadozott beszédéből kiérttettem mindenféle bogarak, férgesek, ragadozó madarak, vadállatok ellen melyek beteg képzelete szerint innen is, onnan is megtámadták.

Ez az utolsó heves lázroham éjfélt után egy óra-
kor ért véget. Ekkor újból visszahanyatlott ágyára, lecsendesült és most elaludt. Mivel nagyon ki voltam merülve, nem annyira virrasztás, mint inkább az által, hogy lelkileg együtt szenvedtem a nehéz beteggel, elszundítottam. Az álom erőt vett rajtam. Alvásom igen rövid volt, mert néhány perc múlva hirtelen egy meglehetősen erős ütés ébresztett fel. A beteg volt az, ki vállamon megüött. Feléje fordulva láttam hogy ágyában megint felegyenesedett. Merően szemembe nézett. Tekintete most nem volt oly vad, oly ilyesztő; eszméletén kellett lennie, mivel már rám ismert. Ekkor az alvó gyermek is felébredett, szegényes ágyacskájából kilépett s hangosan sirva szaladt édes atyjához. Az anya; ki egész éjjel nem hunyta volt le szemét, midőn a gyermeket a beteg ágyához futni látta, elébe került, kis kezénél fogva vissza tartotta, mert attól félt, hogy a nagy beteg akarata ellenére is bántalmazni találja. Ott volt tehát a kis fiu lelkileg szenvedő, nem sokára özvegygyé válандó édes anyja ölében. A beteg ez idő alatt majd rám, majd családjára — ez utóbbira észrevehető lelki fájdalommal, részvétellel — néhány tekintetet vetett. Látszott hogy szólni akar, — talán egy utolsó istenhozzádot, egy apai áldást mondani árvaságra, özvegyesre jutandó övéire, talán bocsánatot kérni visszahagyandó nejétől, tőlem, — de nem volt már ereje. A szó elhalt ajkain. Egy mély, rövid sohaj szállt ki melléből s a boldogtalan visszaesve fekhelyére, végképen megvált nagy s hosszú szenvedéseitől.

(Vége.)

Ujdonságok.

— **Értesítés.** Az adózó közönség értesítetik, hogy az 1891 és 92 évre kivetendő III. oszt. és nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adójára vonatkozólag szerkesztett adókiszámítási javaslatokat kitüntető lajstrom, f. évi május hó 4-től május hó 11-ig, vagyis 8 napon át az adóügyi jegyzői iródban közszemlére van kitéve. Az adójavaslatok elleni írásbeli észrevételek illetve felszólalások a jelzett határidőig, az adóügyi jegyzői hivatalhoz vagy egyenesen a kir. pénzügyigazgatósághoz adandók be.

— **Felolvasás a fővárosban.** A „Nemzet“ írja: „A budapesti filológiai társaság ápril 29-én délután 5 órákor az akadémiában Thewrewk Emil elnökle alatt ülést tartott. Liska János munkatársunk, főgymn. tanár Joannes Gzaeus Kr. u. 6-ik században élt görög költő és tudós asztronómiai tartalmú tanközlönyéről értekezett, a mely ugy nyelvi, mint tárgyi szempontból sok nehéz problémát állít a magyarizók elé.“ Az értekezés meg fog jelenni az Egyetemes Philológiai Közönyben.

— **Főgymnasiumi közvizsgálatok.** Főgymnasium munk körében az évről különféle vizsgálatok a következő rendben fognak megtartatni. A főgymnasiumi osztályok köz vizsgálatát június 19-én lesz. Ezt követik június 20-án az osztály magán vizsgálatok. Június 21-én tartatik az érettségi előértekezés. Június 22-én és a következő napokon lesznek az érettségi szóbeli vizsgálatok. A közvizsgálatot megelőző az osztály szigorlatok június 11-étől június 18-ig bezárólag. A nyolcadik osztálynak szigorlatát május 9-én kezdődnek tartanak május 16-ig. Május 17. és 18-án van az országos tornaiünnepély a fővárosban, melyre tanuló ifjaink közül 32-en fognak felrúdulni. Az írásbeli érettségi vizsgálatok máj. 20-ától fogva öt napon át tartanak. A tanítóképzési vizsgálat napja még nincs kijelölve.

— **Új takarékpénztár.** A békés-szentandrási takarékpénztár szarvasi telepe máj. 1-én megkezdte működését s mint mondják oly sikerrel, hogy mindjárt az első nap forgalma volt 10000 frt kölcsön kihelyezése váltókra és 7 ezer frt betét. Csak azt kérdezzük, hogy a kihelyezés még mindig 8% mellett történik, nem gondolkoznak az intézők arról, hogy ez a magas kamatláb leszállasszák?

— **Nagy ünnepély a protestans egyháznál.** Ma máj. 3-án tartja a protestans mindkét hitfelekezeti egyház országos emlékünnepét annak, hogy az 1890/91-ik törvény 26-ik cikke, mely a protestans vallásszabadságot biztosítja, szentesített. Ugyancsak ma történnek az adakozások a „Leopoldianum“ alapra, melynek hivatása a szegényebb egyházaknak segélyezése.

— **A posta és távirtdahivatalok által magánfeleknek adható felvilágosítások tárgyában.** Tapasztaltam, hogy hírlapszerkesztőségek, pénzintézetek, egyletek, ügyvédek, kereskedők és más magánfelek a posta és távirtdahivataloktól bizonyos egyének hitelképességére vonatkozó, vagy statisztikai és egyéb adatok közlését kérik. Minthogy a posta és távirtdahivatalok magánfeleknek csak a posta és távirtdakezelési szabályokra illetve a magát igazoló magánfél saját küldeményére nézve adhatnak felvilágosításokat: figyelmeztetem a közönséget, hogy a posta és távirtdahivatalokhoz kizárólag az imént megjelölt ügyekben forduljon felvilágosításért, mert egyéb tárgyú megkeresésekre a postahivatalok választ nem adhatnak. Budapest, 1891. ápril 14-én. Baross s. k.

— **Virág hullás.** Kovács Albert eszvási jegyző 8 éves leánykáját Honkát, a szülők örömét és szemfényét 3 napi kínos szenvedés után a halál hirtelen kiragadta a szülők ölelő karjaiból. A kedves halott hült tetemét május 1-én kísérték ki nagy részvét mellett az örök nyugalom helyére. Az isten adjon vigasztalást a mélyen bánkódó szülőknek.

— **A szarvasi főgymn. önképzőkör** áldozó esztörtökön május 7-én nyilvános ülést tart, melynek műsora a következő: 1. Fértdalkar megnyitó éneke. 2. Alelnök-titkári megnyitó. Irta s felolvassa Makula Károly VIII. 3. Tetemre hívás (Arany.) szav. Zitkovszky Béla VII. 4. Schill Ferdinand tört. jellemzés. Irta Tarnay Ivor VIII., felolv. Makula Károly VIII. 5. Hamis tanu (Arany) szav. Bácsi Gyula VII. 6. Az esernyő. Vig beszély, németből szabadon átdolgozta Schwiager Sándor VII. 7. A légy, monolog. (Franciából ford. Hevesi.) szav. Szeremley Mihály VIII. 8. Vajda Péter, jellemrajz; írta s felolvassa Balázs Ádám VII. 9. Angyal és ördög. (Szász. K.) Szav. Furcher Béla VIII. 10. Péri dalkar záró éneke.

— **Gymnasium Gyulán.** Gyula város legutóbb tartott közgyűlésén a polgármesteri jelentésből kifolyólag élénkebb eszmecsere indult meg egy Gyulán felállítandó négy vagy nyolc osztályú gymnasium tárgyában. Az ügy tanulmányozásával Keller Imre, Göndöcs Benedek és Oláh György lettek megbízva. A létesítendő gymnasium alapjára, a közigazgatás államosítása esetén a városi árvtári tartalékalapot fogják a miniszteriumtól kérvenyezni. Csaba város legutóbb tartott rendes közgyűlésén Rosenthal Ignác szintén indítványozta, hogy a mintegy 45,000 frtot képező árvtári tartalék alaplól kérvényez-

tessék, hogy legalább a fele valami kulturális célra fordítani engedélyeztessék, mire a főjegyző megjegyezte, hogy a miniszter még a város által fizetendő 1600 frt árvtári tisztí fizetés megtérítését sem engedélyezte nevezett alaplól. „B. K.“

— **A gazda és a cseléd.** Van az 1875. évi III. t. c.-nek egy intézkedése, mely a gazdát kötelezi a cselédje után felmerült kórházi ápolási díjat 30 napra terjedő időre megfizetni, fennmaradván a gazdának visszakereseti joga a cseléddel szemben, de ez a legtöbb esetben behajthatatlan, míg a gazdán a hatóság esetleg kényszereszközök alkalmazásával is behajtja. — Figyelmeztetjük a cselédtartó gazdákat, hogy ha cselédjük megbetegszik s kórházba kerül, a cselédkönyv rovatait az elbocsátás igazolásával töltsék ki s adják át a cselédnek. Ily eljárás által sok kellemetlenségtől menekülnek meg a cselédtartó gazdák.

— **Magas gabona árak.** A gabona áraknak oly nagymérvű emelkedése, mint a napokban bekövetkezett, páratlanul áll az elmúlt évtized történetében: 1881-ben 12.39, 1882-ben 10.97, 1883-ban 10.05, 1884-ben 9.11, 1885-ben 8.39, 1886-ban 8.39, 1887-ben 8.21, 1888-ban 7.34, 1889-ben 8.01, 1890-ben 8.05 volt a buza évi átlagos ára. Ez árakat összehasonlítva az ápril 21-ki árral, mely 10.15 és 10.55 közt változott, azt találjuk, hogy az árak emelkedése elérte az 1883-iki s megközelíti az 1882-iki átlagot.

— **Tornamutatóvány.** A gróf Csáky Albin vallás és közoktatási miniszter által kezdeményezett magyar tanulók országos tornaversenyében főgymnasiumunk tanulói közül is jelentkezett 36 tornász részvételre. Ezek között vannak, kik a Budapestre való felutazás költségeit alig képesek sajátjokból fedezni, hogy tehát ezen nemes törekvésükben pénzühiány miatt ne akadályoztassanak, jövő vasárnap, vagyis május 10-én délután 5—6-ig torna mutatóványt rendez a főgymn. tornatanára a Csernák-féle magyar iskola udvarán mérsékelt belépti díj mellett. A mutatóvány ugyanazon gyakorlatokból áll, melyekkel a szarvasi tornászok Budapestben is fellépnek. Kérjük a mélyen tisztelt közönséget, hogy ezen tornaversenyt minél nagyobb számu megjelenésével pártolni kegyeskedjék. Belépti díj: ülő hely 20 kr.; állóhely 10 kr.

— **Nyári helyiség megnyitása.** A „Bárány“ vendéglő nyári helyiségét ma fogja megnyitni derék vendéglőse. Ajánljuk e jó hírnevű vendéglőt közönségünk figyelmébe.

— **Közszemlére kitétel.** Az 1891—92 évi közmunkaadó lajstrom május hó 10-ig a városházán közszemlére tételre ki.

— **Talált pénz.** A rendőrségnél bizonyos összegű talált pénz van letéve. Igazololt tulajdonosa ott átvetheti.

— **Halálozás.** Bedák Mátyás csabai kerékgyártó mester, Bedák Mátyás orosházi helyettes lelkész édesapja hosszas szenvedés után meghalt.

— **Földmives iskola.** A Csabán létesítendő békésmegyei földmives iskola ügyében a megye törvényhatósága által választott bizottság egy Beliczey István, Székér Gyula, Langh Károly, Haviár Lajos, Sánta János és Zlinszky István. tagokból álló albizottságot küldött ki azon megbízatással, hogy vizsgálják meg, vajjon a Csaba város által a földmives iskola részére ajándékozott 150 hold föld megfelele-e a célznak. A fentnevezett bizottsági tagok vasárnap délelőtt éjtették meg a szemlét és a területet egyhangulag jónak találták, miután a már most is mintegy 70—75 holdnyi jó szántóföld folytonos egyengetés által még tetemesen bővíthető. A bizottság másik feladata az emelendő épületek elhelyezésének meghatározása volt; az épületek a mostani cserépegéző telephelyére határozattal emeltetni, már azért is, mert azon a helyen egészséges ivóvíz van, mit a dohányraktár melletti részen nem ramél a bizottságfurratás által sem találni. A bizottság elhatározta, hogy felkéri a vármegye törvényhatóságát, hogy a telket minél előbb vegye át Csaba városától, mert a folytonos téglá- és cserépkészítés által a terület napról-napra a támadó nagy gödrök által értéktelenebbé és kisebb lesz. Bék. Közl.

— **Az országgyűlési képviselőválasztók 1892. évre** érvényes névjegyzékének egybe állítását a miniszter elrendelvé, ezen munkálatot a központi választmány már legközelebb teljesíteni fogja.

— **Árúcsarnok Csabán.** Csaba legutóbb közgyűlésén egy pézesoport nevében dr. Fáy Samu ajánlatot tett, hogy Csabán nyilvános árúcsarnokot óhajtnak emelni, ha a város a társaságnak a vasút közelében a vámház mellett lévő területből az árú raktárhoz szükséges helyet ingyen engedli át. A város e célra választott bizottságnak adta ki tanulmányozás és jelentéstétel végett az ajánlatot.

— **Salacz Ferencz** a szarvasi takarékpénztár igazgatója, szarvasi ügyvéd az aradi ügyvédi kamara lajstromába folytatólag felvételre.

— **Felhívjuk** olvasóink figyelmét Schönfeld Mihály mai hirdetésére, a jó hírnevű régi vendéglőt legmelegben ajánljuk olvasóinknak!

— **A vetések állása** és a mezőgazdasági állapot április hó 18—24-ig, a földmiveltésügyi miniszteriumhoz beérkezett jelentések szerint a következő volt: A hetek óta, változó többnyire hűvő, esős és utóbb helyenként havas időjárás és az ezt követő dér a növényzet fejlődé-

sét legkevésbé sem mozdíthatja elő a lefolyt héten sem de sőt számtalan helyről ismét a vetések hanyatlását jelzik, úgy hogy már a buza állására nézve is aggasztóak hírek. A buza több helyen színt vesztvén, sárgul és ritkul itt-ott emiatt ki is szántották. A gaz is mindinkább terjed benne, helyenként pedig fergék is pusztítják. Országos átlagban még a középnél valamivel jobbnak jelezhető. A rozsvetések állása csekély kivétellel — a Tisza jobb- és balpartjának egyes vármegyéiben jó, — gyenge és többnyire csak középben aluli az elsatnyult rozsvetések sok helyen kiszántják és tavaszi vetőmagvakkal, pótolják. Az őszi répa is kedvezőtenebbül áll, mint a múlt hetekben, ebből is szórványosan ki kellett számítani a rosszabbul állókat. Rópece csakis a Duna jobb partjának némely részében mondható kielégítőnek, másutt általában véve rossz, sokat kiszántottak, helyenként fergék és hernyók is pusztítják. A korai tavaszi vetések szép egyenletesen kikelték és kelnek, de a kedvezőtlen időjárás ezekre is káros befolyással van, a mennyiben fejlődni nem képesek; színiük tulnyomólag szép üde, zöld. A gazdasági munkálatokkal még mindig lassan haladhatnak, tengeri és répavetés és burgonyaujtetés folyamatban van; a szőlők kapálását több helyen megkezdték, néhol folyamatban van a munka. A mesterséges és természetes kaszálók nagyon hátra vannak fejlődés tekintetében, ugyszintén a legelők is. A száraz takarmánykészletek nagyon megfogytak, hiányát általánosan panaszojják. A gyümölcsfák szépen rügyeznek, de virágozni a hideg időjárás miatt nem képesek.

— **Tanfolyam.** A békésmegyei gazdasági egyesület értesítette Szarvas város elöljáróságát, hogy Heinrich József ker. vándortanár f. évi május hó 25-én Szarvason díjazással egybekötött zöld oltási tanfolyamot tartand. Ugyan ez alkalommal fogja bemutatni a phylloxera szőlőknek szénkénevezés által miként történendő gyakorlati gyérítését is.

— **Nem jó a hatósággal újat huzni.** Orosházán máj. 1-e alkalmából sajnos zavargások támadtak. A félrevezetett nép a szolgabírói hivatal ablakait verte be. Miután a csendőrök és sorkatonaság felszólításának nem engedett a tömeg, éles lövéssel kergették szét. Tizenkilenc ember sebesült meg. Kár a népek az izgatókra hallgatni!

— **Takarékpénztári igazgatósági gyűlés.** A szarvasi takarékpénztár igazgatóságának tegnap tartott gyűlése véglegesen határozott a függőben volt kamatláb kérdésében. A leszállításra nézve két indítvány tétellett, egyik mely a kihelyezett tőkékre 6½%, a betétekre 4% és 4½% óhajtott. Szavazásra bocsátván a kérdés, 14 szavazattal 7 ellen az utóbbi ment határozatba s május 4-től lép életbe. Lásd mai erre vonatkozó hirdetésünket.

— **Beküldetett.** A szentandrási takarékpénztár szarvasi telepének címéül egyszerűen „Takarékpénztár“ „Takarékpénztári telep“ van kitéve. Miután ily cím mellett a szarvasi takarékpénztárral melynek szintén egyszerűen „Takarékpénztár“ címe van kitéve, téveszthető össze, nem volna-e indokolt hogy a telep világosan kitémő azt, hogy „szentandrási Takarékpénztár telepe.“ Közli: Valaki.

Irodalom.

Erdelyi uti kalauz.

A nemzeti önfentartás classicus földje a multban, Magyarország fellejvára és őrhelye a jelenben, az erdélyi rész, bizvást mondhatni, jó részt még mindig felfedezetlen föld, föld nemesak a külföld, de miamagunk előtt is. Epen erre törekszik az emke mióta megalakult, hogy a köztudalomban a nemzeti egység és az egységes magyar államiság keblére vezesse polgáiraival e hazát melynek sorsával és jellegével áll, vagy esik az egész nemzet és az ország. Alkotásainkkal, hét év óta árasztott felhívásainkkal a nemzethez kérésünk a kormányhoz a fölséges királyig a hazafias sajtó terjesztette agitációkkal és széles fiókhálózatú társadalmi szervezetünkkel e csel lebegtet és lebeg előtünk szüntelenül. E célunk előmozdítására, hogy e haza rész sűrű latogatását s ennek alapján is általános társadalmi keveredésünket és nemzet egybeolvadásunkat elősegítsük alakítottuk meg az Erdélyrészi Kárpátgyűlés s határoztuk el az erdélyi rész leírását és pedig a legiletekesebb forrással egyenként az illető vidékek fiókválmányaival, erre hivatott író férfival. A természet szépségeinek évezetét a turistaságot is eszközül és hordozóul kívántuk felhasználni e könyv kiadásával a célra.

A turistaság terjedésén napjainkban a műveltség fokával mértéket tart. A műveltség élén haladó nemzeteink nem csupán előkelő államférfiak s a szellemi munkának kifáradt emberei keresik a magasabb hegyvilág ozonduz lég-örében telfrülésüket hanem a hegy kirándulásokat a társadalom minden rétegénél mellőzhetetlen szórakozási alkalmaknak tekintik, sőt már az iskolai nevelés is hatalmas képző és testedző eszközeül alkalmazza azokat. És nálunk mindeméz előnyökhöz a szőlőföld ismeretével növekedő hazaszeretet lángjának annyira szükséges fokonása is köteleességünk tetti, hogy történelmi emlékekben természeti szépségekben majdnem páratlanul álló hegyvidékünk iránt a vonzódást egy rövid mindenben a legszükségesebbre szorítókozó a történelmi vagy természetrajz és ethnographiai részletezések

eredményeit óvatosan kikerülő' inkább eszmélkedésre figyelmeztetve buzditó uti-rajzzal mi is növeljük és terjesztjük. S sokszor és sok oldalról régóta hangoztatott közönségnek véltünk eleget tenni midőn egy a művelt körök igényeihez alkalmazott uti-kalauzzal jellemző főbb vonásaiban épen an em k e kívánja feltárni azt a szép földet, melynek nagy politikai missiót teljesítő magyarságáért Szt. István koronájának legtávolabbi részeiből is oly meghatározó meleg érdeklődés mutatkozik.

A ki a délkeleti felföldet ritka szabadsággal körülvéző külső hegykeret fellegekben elvesző ormainak rideg világához, vagy a medence belső tájain szétszaggató jól mivelt előhegyeknek olykor borággal virító, majd lombos erdők árnyat kínáló s enyhülésüket régi dícsőségünk hirdető emlékeivel eltöltő, — a fogarai nagyszeheni, hatszeg vidéki havasokra az Ünökő, Cibles, Vlegyása, és Érczhegység változatos és a hegyvilág minden szépségével bővelkedő csoportjainak valamelyikére nyíló kitatással fűszerező — dombvidék felé vonzódik az egészséges utmutatóra számíthat a kis munkában, melyet

E M K E U T I K A L A U Z

Magyarország erdélyi részében
ezimmet, Téglás Gabor M Tud Akad. tagnak, a dévai főreáltonoda igazgatójának, az ismert nevű írónak és különösen országgrészünk történelmi és földrajzi kiváló monographusának szerkesztésében piros vászonba kötött és egy tájékoztató térképpel ellátott példányokért 80 kr-ért bucsútunk az erdélyi rész iránt érdeklődők rendelkezésére. A bevezető fejezetek az EMKE alkotásainak az erdélyi részek rövidre fogott de az ethnographiai alkulás mozanatai is érintő ismertetése után a használható főbb vasuti vonalok irányát, tájképi átnézetét nyújtják a hegyvidék helyrajzi s a turistát legközelebből érdekelhető magasiati viszonyok rövid vázlatával együtt. Külön fejezetben foglaljuk össze az utazásnál szükséges felszerelés kellekeit, a ruházati, étkezési időrendi tudnivalókat mindazzal, a mit egy ismeretszerzésre törekvő gondos körütekintő, idővel egészségével, sőt pénzével gazdagodni szerető utazó el a használható bérkocsig és a mellőzhetetlen gyógyszerig megkivánhat.

A következő fejezetek törvényhatóságunkint adják a létező vasúti vonalak, majd a mellékutak és hegyi kirándulások latinvalóit történelmi, természeti nevezetességeit, kiterjeszkedve itt-ott a népeleti alakulásra s főleg több helyt a magyarságnak sokak által kétségbe vont ősiségére. A Budapestre érkező vendégeket Kolozsvár felé vezetve egyfelől a Szamos melléke az Ünökő Cibles vidékeig másfelől a Marosvidéken a Retyezátig, a határszéli havasokig, majd felfelé Borszék alatti gyógyforrásig kalauzoljuk. A két Kükülő vonalon haladó vasúttal N. Szeben, Fogaras elragadó hegyi tájkepeit öleljük fel s Brassónak fordulva, miután Romániába is áttekintünk s a Bucsecs, Királykő, Csukás felséges panorámáját bemutattuk, Háromszék kies tajaít fűrdő-telepeit járjuk végig s Czikmege hegyeiről mutatjuk rendre e jóravaló derék nép tűzhelyeit, hogy fenn a N. Szamos forrás vidékén bucsút vegyünk az erdélyi tájk szépségein ültüni és lelkezedni tudó szives olvasótól.

Biztat a reménység hogy az a nemes hév és lelkesedés, mely e munka létrejöttét aránylag oly rövid idő alatt a vidégi valasztmányok egyes ügybuzgó tagjainak előzetkenységéből s a szerkesztő odaadó lelkes buzgalmból lehetővé tette a könyvecske gyors eiterjedésében s az előfizetők tömege jelentkezésében is igazolni fogja adozatunk jogosultságát és időszerűségét. Az előfizetési ár oly csekélyre van szabva, hogy az EMKE már ez okból is meleg pártfogással kecsgeteti magát s reméli batorodik, hogy Magyar ország hazafias köreiben támogatással fog törekvésünk találkozni az olvasó-egyletekben és iskolákban is buzgó és lelkes tertjesztői a adnak ez irányban tárgyánál és beosztásánál fogva hízagpotloul ígérkező munkának. És legyen szabad remélünk hogy törekvésünk másik es tulajdonképi célja sem marad eléretlenül, s hogy az a melegség, melylyel mi ez uttörő munkában az erdélyi részeket bemutatni igyekzünk a munka minden fogyatkozásai daczára is megtermi a rég óhajtott turista áramlatot, s hogy azt a földet, melyért szazezrek hozták meg áldozataikat legáltalabb némi részben közvetlenül megismerni siet majdan e kalauz minden olvasója.

A mű a kolozsvári „Közművelődés Irodalmi és Műnyomdai Részvenytársaság” cégénél május 25 re fog piros vászonban díszesen bekötve megjelenni. Egy-egy példányok postai bérmentes szétküldéssel előfizetési ára 80 kr. Gyűjtők 7 példány után tiszteletpéldányt kapnak.

Az előfizetési pénzeket f. év május 20. kérjük a „Közművelődés Irodalmi és Műnyomdai Részvenytársaság” mint kiadó címére Kolozsvárra beküldeni, honnan a megrendelt példányok szétküldetnek.

Kolozsvárt. 1891. april 15.

Az EMKE igazgató-választmány nevében.
Gróf Bethlen Gábor, Sandor József,
elnök. fűtőkár.

Ajánlott közgazdasági napilap.
A földmivelési m. kir. miniszterium a „Magyar Föld”-ről egy leiratában írja: A „Magyar Föld” című szaklap napi lappá alakítván, teljes változásment át és jelenleg oly irányban halad hogy mezőgazdasági szakirodalmunknak tényleg hízagpótló organuává vált. E lap évi előfizetési ára 12 frt, a laptulajdonos-szerkesztő azonban hajlandó lapját a közönségnek 8 frtért is küldeni. Ezeknek alapján e lapot mint helyes irányut és mint olyat, mely jelenleg egyedül áll mint gazdasági napilap, a közönségnek a m. kir. Belügyminiszter ural egyetértőleg ezeonel figyelmébe és pártfogásába ajánlom.

Közgazdaság.

Általános gazdasági helyzet.

Folytatás.

Az állattenyésztés egyes ágai közt a haladásra nézve különbség van kerületünkben. Mig ugyanis a lótenyésztés az egy Hunyadvármegye kivételével egész kerületünkben szépen fejlődik, addig a szarvasmarhanevelésre ezt mondani nem lehet, a sertésenyésztés nagyon hullámzik, a juhtenyésztésnél pedig hanyatlás észlelhető. A lótenyésztés fejlődését annak a kiváló gondozásnak lehet tulajdonítani, melyben azt az állam a mén-telepek útján részesítette. Hogy ez így van, mutatja, hogy az állami menes-birtokosok közvetlen közelében, vagy oly helyeken hova a ménestelepek méneket küldöttek, a szép jóállomány szaporodott és a mi fő szemlatomást javul, ott ellenben hova állami tenyészanyag bármilyen okból nem jutott, a lótenyésztés ha nem hanyatlott is, de legálább a régi állapotból nem tudott kivergődni. Ebből talán némi tanulságot lehetne a szarvasmarhateenyésztésre nézve is levonni! Nem feladatunk e részben javaslatokkal fellépni, de azt mindenesetre megfontolandónak tartjuk általában a közgazdaság szempontjából is hogy vajjon nemzeti vagyonosodásunk egy oly nagy jelentőségű tényezője, mint a minő a szarvasmarhateenyésztés maradhat-e a mai állapotban? Hiszen e jelentős részleteinek tanúsága szerint még a legelső rendű gazdasági viszonyokkal dícsékvő megyékben is a minő Békés és Csanádvármegye, az éppenséggel nem kielégítő. Hogy államilag mit és mennyit lehet és kell tenni hogy a kis gazdaközönség téves állattenyésztési nézetei miként alakítandók át, hogy e végből a hatóságoknak és gazdasági egyleteknek teendői hogyan szabassanak meg, mindez iránt véleményem mondani nem a mi hatáskörünkbe tartozik, de arra a tényre mely az általunk alább közölt tüzetes adatokból és szakemberektől származó nyilatkozatokból kitünik hogy t. i. az állapotok a lótenyésztés kivételével, kerületünkben az állattenyésztés egész mezéjén nem kielégítő, sőt elszomorítólag rosszak, kötelességünk tenhaon utalni hogy a baj elhárításának és a helyzet javításának munkáját ez által mi is előmozdítsuk. A mi az állatkereskedelmet illeti, az tavaly nem volt kielégítő mert az árak oly alacsonyok voltak hogy a gazdak a legtöbb esetben csak kényszerűségről adták el jószágait. Az állatforgalmat nem kis mértékben akadályozta az hogy a száj és körmőfájás kerületünk több vidékén huzamosan uralkodott. Az állategészségügy különben türethető lett volna, de ez a különben nem veszélyes betegség a kereskedőknek és hízalóknak igen sok bajt okoz. Pedig e bajukat legnagyobb részt el lehetne kerülni ha az állategészségügy mely mint említettük alapján véve nem rossz, erélyesebben és helyesebben kezeltetnék. A tapasztalás kimutatta hogy a száj és körmőfájáshoz csak következetes fertőtlenítés és tisztaság kell hogy meglehessen szabadulni tőle. De miután a szakközegek részint alkalmatlanok részint kevesen vannak, mindez nem biztosítható a kellő szigorral. Kívánatos volna ha e hiányon mielőbb segíteni lehetne. Az ideai költségvetés javaslatában ugyan mar fel volt véve az állatorvosok államosítása esetén felmerülő költségek első részlete, de miután a közigazgatás egész rendszerének államosítása küszöbön van, nem mutatkozott tanácsosnak egymagában véve fontos, de mégis csak kis részét előzetesen és külön tárgyalni a törvényhozás által; ez okból a jelzett költségvetél tehát ez alkalommal egyszerűen töröltetett. Reméljük azonban hogy közigazgatási reform legközelebb leendő előterjesztése után nem sokára alkalom fog nyílui az állategészségügyi szolgálat célszerű átalakítása is, a mi valóban sürgős és felette fontos teendő, mert azzal nem csak állatkerületünk hanem belforgalmunk jelentékeny részének érdekei is elválaszthatlan kapcsolatban vannak. Általában mezőgazdasági érdekeink ápolására ezentul több gondot kell fordítanunk, mert mint a legutóbb' népszámlálás előzetes adataiból értesülünk, népünk örvendetesen szaporodik és a mint ma állanak és alakulnak a termelési viszonyok, még nagyon sokáig főleg a nyers termelésből kell az ország lakossága tulyomó részének sőt csaknem egészének élni, mert hiszen az ipar és kereskedelem kielégítő üzletmenetének nálunk legfőbb feltételét szintén a nyers termelés kedvező eredményei képezik.

A népszámlálás előzetes adataiból az tünik ki hogy a magyar birodalom lakossága 1880 óta 10,82 száza-

lékkel vagyis 1.693.827 lélekkel szaporodott és hogy az közel tizenhét és fél millióra emelkedett, tehát most már csakugyan a közép nagyságú államok sorában foglal helyet. A szaporodás legnagyobb volt Horvát-Szlavon országokban, valószínűleg a Magyarországból oda történt kivándorlások következtében, de elég jelentékeny az a szorosabb értelemben vett Magyarország területén is hol a szaporodás aránya még mindig 10,15 százalékot képez. Itt a legnagyobb fejlődés (17,67 száz.) a Duna és Tisza közén észlelhető, de utána mindjárt a Tisza balpartja (13,57 száz.) következik, hol kerületünk legnagyobb része fekszik, mig annak kisebb keleti vidéke a legkevésbé szaporodott népességű (7,82 száz.) erdélyi részekbe esik. Ámbár mindez adatok csak előzetesek, melyeken talán a felvételi lapok alapján történő összehámlálás valamit még változtatni fog, de miután lényeges változást az ily helyesbítés nem szokott mutatni, igyekeztünk a kerületünkre vonatkozó előzetes népszámlálási adatokat a legmegbízhatóbb forrásból megszerezni melyeket érdekesnek tartunk már most közölni.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő: Mihálfi József.

HIRDETÉSEK.

Hirdetés.

A szarvasi takarékpénztár igazgatósága május 2-án tartott ülésében határozatilag kimondta, hogy maj. 4-étől fogva úgy a jelzálog kölcsönöknél, valamint a váltóknál a kamatlábat 8%-ról 7%-ra szállította le, ugy szintén ezen időtől fogva a betétek után 5% helyett 4½ százalékot s az azután járó 10% kamat adót fizeti.

SALACZ FERENCZ, igazgató.

983/1891 tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szarvasi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Vrechnár Mária végrehajlatónak Vrechnár István és neje Gyuricza Erzsébet végrehajlati szervenők elleni 60 frt tőke követelés és járt. iránti végrehajlati ügyében, a b-gyulai kir. törvényszék (a szarvasi kir. járásbírósa) területén levő, Endrőd községben fekvő, az endrődi 2339 sz. tkv-ben foglalt Vrechnár István és neje Gyuricza Erzsébet nevében álló A + 1. szám alatt 109 hrsz. 263 □ öl beltelkes házra az árverést 400 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1891. évi július hó 14-ik napján délelőtt 10 órakor Endrőd község házánál megtartandó nyilvános árverésen eladatul fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 40 frtot készpénzben, vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333 szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. bírósa telekkönyvi hatósága.

Szarvas, 1891. april 13.

KONTÚR JÓZSEF,
kir. járásbíró.

Nyári helyiség megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, mikép a „Sas” vendéglő udvarán egy díszes, minden igényeknek megfelelő

nyári szaletlit

állítottam fel s azt f. hó 11-én jövő vasárnap megnyitom.

Minden igyekezetem ezentul is oda fog irányulni, hogy tisztelt vendégeim pártfogását továbbra is kiérdemeljem; különösen is felhívom a tisztelt közönség figyelmét a folyton raktáron levő kőbányai hordos és üveges sörré, az izletes hideg és meleg ételekre.

Szíves pártfogásukért esedezik

Schönfeld Mihály,
vendéglős.

Légen szárított természetes istálló-trágya
darabokban vagy zuzott állapotban

NEUMAN TESTVÉREK aradi czégtől

3-3

50%-nál több szerves anyaggal

Vegyí elemzés:

Víz	8. %	Üsszes vilsav (phosphorsav) mennyiség	3.16 %
Szerves alkatrészek	35. "	Szerves légeny (Organ, Stickstoff)	2.90 "
Hamu	57. "	Káli	1.45 "
Vízben oldható vilsav	1.28 "	Vilsavas (phosphorsavas) káli	2.46 "

Ára: 100 métermázsánként 160 frt az aradi vasut-állomásra szállítva, zuzott állapotban 200 forint.
Kizárólagos képviselő Magyarországon, Horvátországon és Slavonia részére

Szavoszt Alphonsnál Budapesten V. Arany János utca 11.

hol minden felvilágosítás készséggel megadatik.

3-5

„Newyorki Germánia“

életbiztosító társaság. Alapított 1860-ban.

A társaság activái 1891. január hó 1-én 66.881,021 00 márkára rúgnak, tiszta fölöslege pedig 3.721.271.15 márkára. Fenállása óta 1891. január hó 1-ig a társaság halál-esetekért 57.173.217 márkát.

A biztosított élte idejében esedékessé vált kötvényekért 11.632.547 márkát

Életjáradékok fejében 727.061 márkát fizetett ki. 1891. január hó 1-én érvényben lévő biztosítások: 32.591 kötvény 243.619.529 márká erejéig, ebből esik európára 32.591 kötvény 103.237.421 márká erejéig.

A társaság activái Európában: Ingatlan Berlnben, letélek a különböző országok kormányainál és bankoknál és kötvényekre adott kölcsönök 6.008.556.00 márkára rúgnak

A társaság Magyarországon, Ausztriában, Németországban és a Svajczban képviselőségekkel bir. Díjszabályzatai igen jutányosak: és feltételei a lehető legméltyosabbak.

Felvilágosítással szolgál a társaság magyarországi vezérképviselője Budapest, VI. Gyár-utca 13. sz.

Magyarországi Referentiák: Pesti magyar kersk. bank Bokros Elek, Dr. Dégen Gusztáv és Dr. Neumann Armin, országgyűlési képviselők.

SCHLICK-féle

vasöntöde gépgyár
részvénytársaság
BUDAPESTEN

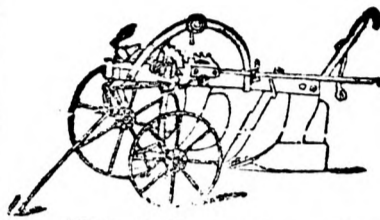
Gyár és irodák:

VI., külső Váci-ut 1696/99.

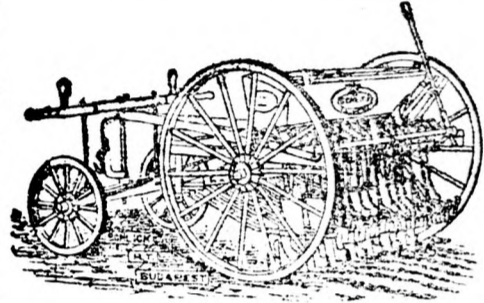
Városi iroda és raktár:
VI., Podmanicky-utca 14.

8-25

gőz- és járgánycséplő-készületeit szabad. SCHLICK-féle 2 és 3 vasu ekéit és szabad. mélyítő-ekéit eredeti SCHLICK és VIDATS-féle egyvasu ekéit — talajmivelő eszközeit, boronáit és rögtörő hengereit, vammalai Schlick-féle szab. „HALADÁS“ sorbavetőgépeit.

Készletben vannak továbbá: gabonatisztító rosták (BAKER és VIDATS rendszer), takarmánykészítő gépek, tengeri morzsolók és darálók, szabad. Jókay-féle „Hungária“ daráló-gépek erőhajtásra, őrlőmalmok és olajmalomberendezések. Eredeti amerikai kévekötő és marokrakó arató-gépek és fűkaszaló gépek, szállítható mezei vasutak stb. Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak. Árjegyzékek kívánuatra ingyen s berm.

Van szerencsém a csolnakázó közönséggel tudatni, miszerint a mai naptól kezdve a csolnakázási díjat tetemesen leszállítottam.

Társas ladik	1 órára	20 kr.
	fél	10 kr.
Kis ladik	1 órára	15 kr.
	fél	10 kr.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, vagyok mély tisztelettel
Konrad János,
fűrdős.

Nyári helyiség megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint ma majus 3-án a „Bárány“ vendéglő nyári mulató helyiségét megnyitjuk.

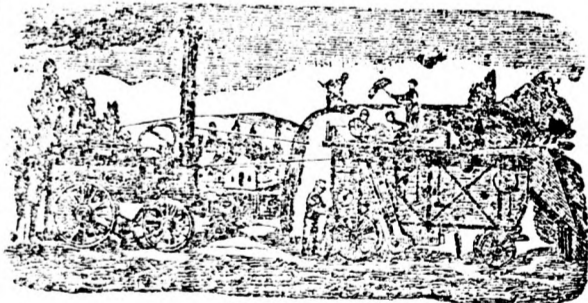
Jó ételek és italokról gondoskodva lesz.
A n. é. közönség tömeges látogatását kéri tisztelettel

A vendéglős.

A M.K. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRA

legújabb szerkezetű, a gyakorlatban legjobbknak bizonyult felülmulhatlan kitérőszerű, fa-, szén- és szalmafütésre berendezett

6-, 8- és 10 lóerejű locomobiljait

nagy tüszekrényvel, szab. szikra fogóval, valamint a hazai viszonyoz alkalmazott és számtalan verenyen eddigelé legyőzhetlen maradt.

48, 54 és 60 láb széles vaskeretű

gőzcséplőgépeit szabad, meghosszabbított rázóasztal

talal és sajátos szerkezetű szabad, nagy törekfarostával, mely rendkívüli előnyöket nyújtó újításokkal immár közel 1000 darab működik, az országban a legfényesebb sikerrel, ngyszintén a locomobil hátsó futókerekének könnyen és kényelmesen alkalmazható új találmányai

Stibor-féle szabad, körfürészeit

melynek egyszerűség és czélszerűség tekintetében az eddigi szerkezeteket messze felülmulják. Továbbá a legcélszerűbb vonóerőt-igénylő leggyorsabban dolgozó és mégis legbiztosabb kötést végező

Massey Toronto kévekötő aratógépeit,

mely a mult évi párisi vilákiállítás alkalmával Noisielben rendezett nemzetközi versenyen a világ leghíresebb készítményeivel sikra szálva a

„Grand Objet D'Art“

nyerte; az egyetlen kitüntetés, mely egy önálló üzemképes és áruba bocsátható kévekötő aratógépet érhet: végül a legkitünőbb gyártmányú 2, 2 1/2, 3 és 4 lóerejű gőzcséplőgarnitúráit és legszolidabb szerkezetű járgányos cséplőkészleteit valamint mindenemü mezőgazdasági gépeit ajánlja kedvező fizetési feltétel mellett

FEHÉR MIKLÓS a m. kir. államvasutak gépgyára vezér-ügynöke Budapest Üllői-ut 25. „Köztelek.“

Arjegyzékek ingyen és bérmentve.

Legjobb asztali- és üdítőital.

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRÁS.

mely nemcsak a polgari körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Ő fonsége József főherczeg

asztalán rendszer itatul szolgál.

Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumében is egy mint ha: Atkban általában a kolera megbeteg és ellen praeservatív gyógyszernek bizonyult. — Mindazon tisztelt fogyasztóknak, kik ezen ásványvizet csak borral, gyogyszerekre, vagy tisztán mint asztalvizet előszeretettel használják, sejjük azt röviditeni

ÁGNES

Forrás néven kiszolgáltatni. — A nagyérdemű közönségnek ásványvizünket szives jóindulatába ajánlvá, maradtunk teljes tisztelettel az ÁGNES-forrás kutkezelősége Mohán.

Friss töltésben az ország minden gyógyszerárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható. — Országos foraktár:

Édeskuty L.

es. és kir. és szerb. kir. udv. ásványviz szállító-nál. BUDAPEST, Erzsébet tér 8. sz.

AZ ÁGNES-FORRÁS KÜLÖNÖS ELŐNYEI:

Gazdag szénsavtartalmu. — A bornak színét nem változtatja. Természetes ízét kellemessé teszi, a miért is a vendéglős uraknak keverékü: „Spritzer“ előnyös szolgáltatást tesz.

Legjobb asztali- és üdítőital.